Муркаш район хаçачĕ

Çĕнтерӳ ялавĕ

1944 çулхи майăн 5-мĕшĕнчепе тухать

ЗОЛОТОЙ ФОНД ПРЕССЫ MMVIII ЗОЛОТОЙ ФОНД ПРЕССЫ MMIX

16 (7760) № * Юн кун, 2010 çулхи мартăн (пуш) 10-мĕшĕ * Хакĕ ирĕклĕ

Çĕнетнĕ Культура çурчĕ уçăлчĕ

Килсе курăр Чуманкассине

Кăçалхи Пĕтĕм тĕнчери хĕрарăмсен кунĕ Чуманкасси ял тăрăхĕнче пурăнакансемшĕн ятланлăхах асра юлать. Мартăн 6-мĕшĕнче кунта хавасла лару-тăрура тĕплĕ юсав ĕçĕсем хыççăн Чуманкассинчи Культура çурчĕ çĕнĕрен хăйĕн алăкĕсене уçрĕ. Ял çыннисене çак паллă кунпа саламлама Чăваш Республикин Культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политики тата архив ĕçĕн министрĕ Р.М. Лизакова **(сăн ӳкерчĕкре варринче)** килчĕ. Çăкăр-тăварпа, илемлĕ юрăсем шăрантарса кĕтсе илчĕç ăна Чуманкассисем. Хĕрлĕ хăйăва каснă хыççăн Роза Михайловна фойере хатĕрленĕ ал ĕç выставкипе паллашрĕ.

Залра вара халăх лăк! туллиех пуçтарăннă.

– Культурăллă çын, ăс-хакăл тĕлĕшĕнчен пуян çын çеç личноç пулма пултарать. Культура чунра-юнра тĕп вырăн йышăнсан тата, вăл личноçăн пĕр уйрăлми пайĕ пулсан çеç, çынна çĕршыв гражданинĕ теме пулать, - терĕ Роза Михайловна. – Ялти Культура çурчĕ – пĕчĕк-и вăл е пысăк – çак ял тăрăхĕн аталанăвĕшĕн пысăк пĕлтерĕшлĕ. Мĕншĕн тесен сирĕн халь пĕрле пуçтарăнмалли, хумхантаракан ыйтусене сӳтсе явмалли, пултарулăх коллективĕсене аталантармалли, ырă йăласене ăруран ăрăва куçармалли вырăн пур. Паянхи çак Культура çурчĕ вăл эсир ял тăрăхне, района ертсе пыма пултарулла çынсене суйланине çирĕплетсе парать, вĕсен чăнах та халăхăн пурнăçĕ лайăхлантăр тесе тăрăшнине кăтартса парать.

Çакна палăртмалла, министерство Чуманкассисене çак çурта юсама 350 пин тенкĕ укçа парса пулăшнă. Вырăнти бюджетран тепĕр 650 пин тенкĕ уйăрса панă – çакăн пĕтĕмлетĕвĕ куç умĕнчех.

Район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов каланă пек, 100 çулхи карчăка хитре кĕпе тăхăнтартнă, илемлĕ тутăр çыхтарнă хыççăн çакăн пек чаплă Культура çурчĕ пулса тăчĕ.

– Ку чиркӳ çурчĕ пулнăскер. Турри çавăн пек çавăрса килчĕ пулĕ, тата нумай-нумай çул халăха ырă кӳтĕр çак çурт, – терĕ Юрий Александрович ял çыннисене саламласа.

Роза Михайловна Чуманкассисене Чăваш Республикин Президенчĕ Н.В. Федоров ячĕпе 500 пин тенкĕлĕх оборудовани пани çинчен çирĕплетекен свидетельствăна пачĕ. Сасă вăйлатмалли, çутă, видеопроекци оборудованийĕ, компьютер, лазерлă принтер, сцена çине тухмалли костюмсен комплекчĕсемпе сцена тумтирĕ кĕрет унта.

Район администрацийĕ ячĕпе вара район пуçлăхĕ Чуманкассисене тĕслĕ телевизор парнелерĕ. Юрий Александрович çавăн пекех хĕрарăмсене çывхарса килекен уявпа саламларĕ, Роза Михайловнăна, ял тăрăхĕн пуçлăхне çĕнетмелли указа кăларнăшăн. Тавах министра Роза Михайловнăна пире ăнланнăшăн, пулăшнăшăн. Вăл чи малтан кунта килнĕ чух çурт тăрринчен шыв анатчĕ. Эпир тăрăшнине курса пире пулăшма шантарчĕ. Сăмахне тытрĕ, – Людмила Германовна министра, район пуçлăхĕпе унăн çумне, çурта юсанă çĕрте хастар пулнисене ял тăрăхĕн администрацийĕ ячĕпе Тав çырăвĕсем пачĕ.

Ял халăхне çак паллă кунпа Чкалов яч. хис. хуçалăх ертӳçи Павел Геннадьевич Ефимов, Чуманкасси шкул директорĕн çумĕ Мария Васильевна Митрофанова, Яраккассинчи Культура çурчĕн директорĕ Рудольф Германо-

Л.Г. Ковалевана, район администрацийĕн пуçлăхĕн çумне – культура тата архив ĕçĕсен пайĕн ертӳçине А.Е. Андреевана çак Культура çуртне усăма пулăшнăшăн тав туса тутăрсем çыхса ячĕ.

Ял халăхĕ мĕн тери кăмăллă пулнине сăмахпа та каласа çитерейĕмĕн.

Çакă ял тăрăхĕн пуçлăхĕн сăмахĕнчен те яр уççăнах курăнчĕ. Акă мĕнле аса илет унăн историне Людмила Германовна:

– Чуманкассине çити тунă çула усăма Чăваш Республикин Президенчĕ Н.В. Федоров килчĕ. Çак çуртшăн намăсланнипе çĕр тĕпне анса кайманни анчахчĕ. Брезентпа хупласа лартма хатĕрччĕ ăна. Тавах Николай Васильевича ялти культура учрежденийĕсене çĕнетмелли указа ... вич Замятин, Сосновкăри библиотека ертӳçи Татьяна Зиновьевна Степанова тата ыттисем саламларĕç.

Шкул ачисен сăввисем те, вырăнти пултарулăх коллективĕн юрри-ташши те кăмăла усрĕ. Юлашкинчен Кашмаши халăх театрĕ Николай Угаринăн «Çăлтăрсем вăййа тухсан» пьесине лартса пачĕ.

Тата çакна палăртмалла. Паянхи куна районта Чуманкассинчи Культура çурчĕсĕр пусне Мăн Сĕнтĕрти, Кашмашри, Васкассинчи Культура çурчĕсене çĕнетнĕ. Кăçал Орининсене те çитет çак савăнăç. Халĕ унта юсав ĕçĕсем пыраççĕ.

Л. ТУКТИНА.

Автор сăн ӳкерчĕкĕсем.

Республикăра

Малашлăхлă шутлама пĕлмелле

Мартăн 6-мĕшĕнче Чăваш Республикин Президенчĕ Николай Федоров хăйĕн мăшăрĕпе Светлана Юрьевнапа ĕçлĕ çул çӳревпе Канаш хулинче тата Канаш районĕнче пулнă.

Шăхасан ялне республика пуçлăхĕ автоклуб рулĕ умĕнче пырса çитнĕ. ЗиЛ-5301 автомашина бази çинче йĕркеленĕ ятарлă комплексра сасăна вăйлатакан хальхи оборудовани те, видеооборудовани те пур. Вăл туса çӳресе концертсем, тĕрлĕ фильмсем кăтартма тата ытти мероприятисем иртерме мелле. Президентăн çак парнине Канаш районĕнчи Культура çурчĕ тивĕçнĕ.

Хыççăн Президент Канаш хулинчи вакунсем тăвакан завода тăвас ĕçсемпе паллашнă. «Промтрактор-Вагон» хупă акционер обществин территорийĕнче Японирен специалисчĕсем пулăшнипе тĕнчипе урăх çук груз турттармалли вакунсем туса кăларассипе ĕçлеççĕ. Ку вакунсен юсав тапхăрĕсен хушши 1 миллион километрпа танлашать. Хальхипе танлаштарсан, ку вăл 5 хут нумайрах.

Унтан Николай Федоров Раççей Пенси фончĕн Канаш хулипе Канаш районĕн управленийĕн ĕçĕ-хĕлĕпе паллашнă.

Юлашкинчен Чăваш Ен Президенчĕ хĕрарăмсен район тата хула канашĕсен президиумĕн ларăвĕн ĕçне хутшăннă. Вăл Канаш хулипе Канаш районĕнче пурăнакансене Пĕтĕм тĕнчери хĕрарăмсен кунĕ ячĕпе саламланă, ача амăшĕн капиталĕн патшалăх сертификачĕсене панă.

Чи лайăх предприяти – Муркашран

Республикăра «Чи лайăх предприниматель» конкурса иртересси ырă йăлана кĕнĕ. Пĕчĕк тата вăтам предприятисене хак паракан конкурса пĕлтĕрхи ĕç кăтартăвĕсемпе пирĕн районтан та активлă хутшăнчĕç.

Тĕрлĕ номинацисенче «Декор» (сĕтел-пукан тăвасси), «Заря» (суту-илӳ, апатлану тата услугăсемпе тивĕçтересси) чикĕллĕ яваплăхлă пĕрлешӳсем, А.В. Ершов предприниматель (мунча кăмакисем тата тимĕртен япаласем тăвас ĕç), И.В. Чернова (хресчен фермер хуçалăхĕ), П.В. Андреев предприниматель (ял хуçалăхĕ валли машинăсем ăсталас ĕç) хутшăнчĕç. Çамрăксем хушшинче иртнĕ «Хăвăн ĕçе пуçласа яр» номинацире хăйне С.Г. Борисов предпринимательте (строительство енĕпе) тĕрĕслесе пăхнă.

Иртнĕ эрнере вĕсене пурне те дипломсем парса чысланă. «Декор» пĕрлешӳ вара республикăри «Çулталăкри чи лайăх пĕчĕк предприяти» номинацире çĕнтерӳçĕ пулса тăнă.

Райадминистрацире

Пултаруллисене – Хисеп грамоти

Нумай çул хушши тăрăшса ĕçленĕшĕн район администрацийĕн пуçлăхĕн 2010 çулхи февралĕн 3-мĕшĕнчи 51 № йышăнăвĕпе çаксене район администрацийĕн Хисеп грамотипе наградăланă:

– **Николай Викентьевич ВОЛКОВА**, «Оринино» хуçалăх водительне;

– **Борис Алексеевич ВАСИЛЬЕВА**, Сĕнтĕрти пурăнмалли çурт-йĕрпе коммуналлă хуçалăх муниципаллă унитарлă предприятийĕн столярне.

Районăн ял хуçалăх производствинче нумай çул хушши тăрăшса ĕçленĕшĕн район администрацийĕн пуçлăхĕн 2010 çулхи февралĕн 4-мĕшĕнчи 53 № йышăнăвĕпе «Моргаушская» чăх-чĕп фабрики» чикĕллĕ яваплăхлă обществин çуртйĕре комплекслă юсассин тата пăхса тăрассин рабочине **Герман Германович РОМАНОВА** район администрацийĕн Хисеп грамотипе наградăланă.

Саламлатпăр

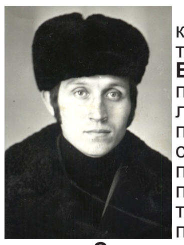

Оринин ял тăрăхĕнчи Сентимĕр ялĕнче пурăнакан ăшă кăмăллă та юратнă пиччене, куккана, ялан тараватă тăванăмăра – **Вячеслав Осипович МЕДОВА** 55 çул тултарнă ятпа чун-чĕререн саламлатпăр, татах нумай çул пире савăнтарса пурăнма ырлăх-сывлăх сунатпăр. Хăв нихçан та пулăшасран пăрăнманшăн тавтапуç, ывăлупа хĕрӳ те сана пысăк çитĕнӳсемпе савăнтарччăр. Йывăр вăхăтра эсĕ пирĕншĕн атте вырăннех пулнă, усăллă канашсемпе те ĕçне вăхăтра пулăшнă. Уншăн сана ăшшăн тав туса çĕре çити пуç таятпăр. Эсĕ пурришĕн эпир пурте пĕрле савăнатпăр.

Саламлаканĕсем: Лида, Люся, Лена йăмăкĕсемпе вĕсен çемйисем.

Хаклăран та хаклă çыннăмăра, юратнă аннене – Малиновка ялĕнче пурăнакан **Галина Александровна НЕВОЛИНАНА** 55 çулхи юбилей ячĕпе чунчĕререн саламлатпăр. Пире, ачисене, ӳстерсе пурнăç çулĕ çине тухма пулăшнăшăн çĕре çити пуç таятпăр. Аннене юман пек çирĕп сывлăх, вăрăм кунçул, телей, ăнăçу сунатпăр, кĕрекӳ яланах тăванĕсемпе пуян пултăр, ачасен, мăнуксен ырлăхне курса савăнмалла пултăрччĕ. Эпир сана юрататпăр, эс пурришĕн савăнатпăр, тавах сана пуриншĕн те.

Саламлаканĕсем: хĕрĕпе кĕрӳшĕ, ывăлĕпе кинĕ, çывăх тăванĕсем.

Хаклă та юратнă çыннăмăра, аннене, асаннене, кукамая, йăмăка – Юнкă ялĕнче пурăнакан **Галина Ильинична КУДРЯШОВАНА** 55 çулхи юбилей ячĕпе чун-чĕререн саламлатпăр. Санăн сăн-питӳнте яланах йăл кулă çиçтĕр. Эсĕ пирĕншĕн яланах ырă тĕслĕх пулса тăратăн. Эпир сана юрататпăр.

Саламлаканĕсем: ывăлĕпе хĕрĕ, кинĕпе кĕрӳшĕ, 2 мăнукĕ, çывăх тăванĕсем.

Пенси ыйтăвĕсемпе

Çын пенсие тухса ĕлкĕреймен пулсан

Пенси фончĕ пенсие тухиччен вилсе кайнă çынсен пухăнакан пенси суммине тĕпкĕчри çынсене тӳлет. Çапла майпа пирĕн районта 2 çул хушшинче вилнисен тĕпкĕчри 142 çыннине пĕтĕмпе 243,3 пин тенкĕ тӳленĕ. Чăваш Республикипе вара 2 пин ытла çынна 8 миллион тенкĕ ытла тӳленĕ.

Икĕ çул каялла РФ Правительствин 2007 çулхи ноябрĕн 3-мĕшĕнче йышăннă 741-мĕш тата 742-мĕш номерсемлĕ постановленийĕсемпе килĕшӳллĕн Раççей Пенси фончĕ тата патшалăхăн шутланман пенси фончĕсем пухăнакан пенси суммисене – ĕç паракансем ĕçлекенсен пухăнакан пенси пайĕ валли куçарса панă обязательнăй страхованин взносĕсене тата ертсе пыракан компанисемпе патшалăхăн шутланман пенси фончĕсем вĕсене инвестицилени илнĕ тупăша вилнисен тĕпкĕчри çыннисене тӳлеме тивĕç. Пухăнакан пенси суммисене тĕпкĕчри çынсене çын 2002 çулта тата каярахри вăхăтра, ĕç пенсийĕн пухăнакан пайне пама тытăничен вилнĕ пулсан параççĕ.

Енчен те вилекен çыннăн пухăнакан пенсийĕ патшалăхăн е харпăр хăйĕн ертсе пыракан компанийĕнче пулнă пулсан, укçа-тенкĕне Раççей Пенси фончĕн регионти уйрăмĕсем тӳлеççĕ. Пухăнакан пенси вара патшалăхăн шутланман пенси фондĕнче пулсан, тĕпкĕчри çынсене ку фонд хăех тӳлесе татать.

Саккунпа килĕшӳллĕн вилнĕ çыннăн тĕпкĕчĕ шутне чи малтанах ачисем, мăшăрĕ, ашшĕ-амăшĕ кĕреççĕ, черетпе иккĕмĕш сыпăкрисем – пиччĕшĕсемпе шăллĕсем, аппăшĕсемпе йăмăкĕсем, аслашшĕсем, асламăшĕсем, мăнукĕсем.

Пухăнакан пенси 1967 çулта çуралнă ĕçлекен çынсен тата çамрăкраххисен (вĕсемшĕн 2002–2004 çулсенче пенсин пухăнакан пайĕ валли страховани взносĕ тӳленĕ граждансен), кунпа пĕрлех патшалăх пенсисене софинансламалли программине хутшăнакансен (вĕсем миçе çултине пăхмасăр) йĕркеленет.

Пухăнакан пенси суммисене илес пулсан, тĕпкĕчри çынсен РФ Пенси фончĕн кирек хăш управленийĕнче е патшалăхăн шутланман пенси фондĕнче (вилекенĕн страховани взносĕсем унта куçса тăнă пулсан) вилнĕренпе 6 уйăх иртсе кайиччен заявлени çырса памалла. Çак срок иртсе кайнă пулсан вара пухăнакан пенси суммине илессине суд урлă татса пама тивет.

О. АЛЕКСЕЕВА.